

ความขัดแย้งระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซีย
(SINO-SOVIET CONFLICT)

โดย

นายจิรศักดิ์ มุทิตาภรณ์

ป.ม. (วิทยาศาสตร์) , LL.B. in Diplomacy, (๒๕๐๔)

Cert. in Mandarin Chinese
(National Chengchi University, Taiwan)

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต
ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แผนกวิชาการต่างประเทศและการทูต

พ.ศ. ๒๕๐๘

000411

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ฉบับนี้ เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.....
..... ประธานกรรมการ
..... กรรมการ
..... กรรมการ
..... กรรมการ

อาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย

อาจารย์ ดร. กระมล ทองธรรมชาติ

วันที่ ๒๕ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖ พ.ศ. ๒๕๕๖

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	๕
คำนำ	๖
บทนำ	๗
- บทที่ ๑ ความสัมพันธ์ระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซีย (๑๙๔๘-๑๙๕๖) ภายใต้ผลประโยชน์ร่วมกัน	๘
- บทที่ ๒ ผลประโยชน์ร่วมกันแตกสลาย	๑๔
สงครามเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้	๑๔
การอยู่ร่วมกันโดยสันติ	๑๘
การไปตั้งคอมมิวนิสต์มีหลายวิธี	๒๑
- บทที่ ๓ จีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซียมีทางร่วมกันอีกหรือไม่	๒๔
การโต้แย้งกันในทางอุดมการณ์	๒๔
ความพยายามที่จะนำไปสู่ผลประโยชน์ร่วมกันใหม่ ..	๓๕
สถานะการณ์ในปี ๑๙๖๔ - ๑๙๖๕	๔๓
บทที่ ๔ สรุป	๕๗
ภาคผนวก ๑	๖๓
ภาคผนวก ๒	๖๕
ภาคผนวก ๓	๖๗
ภาคผนวก ๔	๖๘
ภาคผนวก ๕	๗๐
ภาคผนวก ๖	๗๑
ภาคผนวก ๗	๗๓
ภาคผนวก ๘	๗๔
ภาคผนวก ๙	๗๕

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างจีนคอมมิวนิสต์และรัสเซีย ในระยะเวลา ๑๐ ปี (๑๙๕๖ - ๑๙๖๕) ซึ่งในระยะนี้ได้มีเหตุการณ์ที่สำคัญเกิดขึ้น คือการประกาศนโยบายอยู่ร่วมกันโดยสันติกับฝ่ายตะวันตกของครุสชอฟ. ซึ่ง เป็นจุดเริ่มต้นของการแตกแยกระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซีย. แนวความคิดของครุสชอฟจะสิ้นสุดลงในเดือนตุลาคม ๑๙๖๔. แต่ก็มีใ้ใ้หมายคิดว่า นโยบายต่างประเทศของครุสชอฟ จะสิ้นสุดไปเลย. เพราะผู้นำใหม่ของรัสเซียได้เข้าถึงความสำคัญของนโยบายอยู่ร่วมกันโดยสันติต่อไป. นอกจากนี้ วิทยานิพนธ์นี้ ยังได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุของการแตกแยกระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซียว่า เป็นการขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ของชาติทั้งสอง.

คำนำ

ความมุ่งหมายของวิทยานิพนธ์

ความจริงการขัดแย้งระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ กับ รัสเซีย ได้เป็นที่สนใจมานานแล้ว และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐบาลของกลุ่มประเทศเสรีประชาธิปไตย ได้ศึกษาปัญหานี้เป็นพิเศษ เพราะเขาอยากจะรู้ว่ามันล่ออย่างไรต่อกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์และกลุ่มเสรีประชาธิปไตย ยิ่งไปกว่านั้น นักศึกษาทางการ เมืองระหว่างประเทศหรือผู้สนใจคอนโยบายต่างประเทศทั้งหลายก็ก่อให้เกิดความสนใจต่อปัญหาการขัดแย้งระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซียเป็นอย่างยิ่ง เพราะปัญหาการขัดแย้งระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซีย เป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่ เป็นปัญหาที่อาจเปลี่ยนแปลงทิศทางของโลก และเป็นปัญหาที่จะพิสูจน์ทฤษฎีของลัทธิคอมมิวนิสต์

จุดประสงค์ของการ เสนอวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เป็นการ เสนอข้อเท็จจริงอย่างย่อของการขัดแย้งระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซีย โดยจะเสนอรายละเอียดต่าง ๆ ว่าการขัดแย้งนั้นเกิดจากสาเหตุอะไร และจะศึกษาว่าจีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซีย มีทางจะรวมกันอีกได้หรือไม่

ขอบเขตของวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์นี้มีขอบเขตที่จะกล่าวถึงก็คือ จะเริ่มต้นดำเนินเรื่องตั้งแต่มาเขตกองไคครองแมนกินใหญ่เกือบทั้งหมด โดยจัดตั้งรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ที่ปักกิ่ง ในปี ๑๙๔๙ ซึ่งรัสเซียก็ได้รับรองรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ในปีนั้น และจากนั้น ความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซียก็ได้เริ่มขึ้น และวิทยานิพนธ์นี้จะสิ้นสุดเอาในระยะเวลาของปี ๑๙๖๕ ทั้งนี้ เพราะว่าปีนี้เป็นปีที่ไคเขียนอยู่ และเป็นเวลานานพอที่รัสเซียได้เปลี่ยนรัฐบาลมานานพอสมควรแล้ว รวมทั้งแสดงท่าทีของจีนคอมมิวนิสต์ด้วย

การที่จะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซีย ตั้งแต่ปี ๑๙๔๙ - ๑๙๖๕ โดยละเอียดนั้น ในอยู่ในขอบเขตที่จะกล่าวในวิทยานิพนธ์นี้ แต่วิทยานิพนธ์นี้จะพูดถึงในความสัมพันธ์กันเป็นส่วนใหญ่ และขัดแย้งกันด้วยสาเหตุอะไร เป็นหลักในการดำเนินเรื่อง

วิธีการเขียน

วิธีการเขียนนั้น จะเป็นการเขียนที่เสนอข้อโต้แย้งต่าง ๆ ในทางเอกสารของฝ่ายจีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซีย โดยพยายามจะรวบรวมและค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ เท่าที่มีอยู่และสามารถจะหาได้ ซึ่งมีจำกัด และเอกสารต่าง ๆ ยังมีอีกมากซึ่งไม่สามารถจะหาได้ รวมทั้งเอกสารที่เป็นภาษารัสเซีย ฯลฯ

การแบ่งบทในการเขียน

วิทยานิพนธ์นี้แบ่งบทของการเขียนออกเป็น ๔ บท บทแรก คือหน้าอันเป็นบทที่จะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซีย เริ่มต้นอย่างเป็นทางการในปี ๑๙๔๙ โดยจะแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในการให้ความช่วยเหลือระหว่างสหภาพโซเวียตและกรุงปักกิ่ง และการขัดแย้งต่าง ๆ ภายในที่ได้เกิดขึ้นภายในค่ายประชาชนร่วมกัน

บทที่ ๒ เป็นบทหลักของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เพราะในบทนี้ จะได้เสนอเอกสารต่าง ๆ ที่แสดงถึงความขัดแย้งกัน อาทิ เช่น ความเห็นไม่เหมือนกันในการตีความในทฤษฎีคอมมิวนิสต์ต่าง ๆ

บทที่ ๓ เป็นบทหลักของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เหมือนกัน เพราะในบทนี้จะได้เสนอเอกสาร เกี่ยวกับมติของรัฐบาลทั้งสองที่ประสานซึ่งกันและกันอย่างรุนแรงว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายถูกหรือผิด และในบทนี้เอง เราจะเห็นว่า จีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซีย ขัดแย้งกันรุนแรงเพียงใด

สำหรับบทที่ ๔ นั้นเป็นบทสรุป ซึ่งในบทนี้ จะวิจัยว่าการขัดแย้งระหว่าง
จีนคอมมิวนิสต์ — รัสเซียกับกลางข้างคนนั้น เป็นผลมาจากผลประโยชน์ของชาติ
ผลประโยชน์ที่จีนคอมมิวนิสต์ — รัสเซียจะต้องรักษาไว้ เพื่อการดำรงอยู่ของตนเอง

จริงอยู่ในทฤษฎีของลัทธิคอมมิวนิสต์ จะมีอุดมการณ์สำคัญในการต่อสู้เพื่อ
ปฏิวัติโลกเหมือนกัน แต่ความจริงที่เกิดขึ้นในกายของคอมมิวนิสต์ เช่นในกรณี ยูโกสลา-
เวีย โปแลนด์ ฮังการี บอมเป็นการแสดงให้เห็นว่า ลัทธิชาตินิยม (Nationalism)
ได้เข้าแฝงตัวอยู่ในอุดมการณ์ร่วมกันของคอมมิวนิสต์แล้ว และ Nationalism นี้เอง
จะเป็นสิ่งที่นำไปสู่ส่วนใครส่วนเสียของชาติ ซึ่งจะกลายเป็นผลประโยชน์ของชาติใน
ที่สุด

ความจริงในสมัย (เลนิน) ซึ่งในขณะนั้น มีรัสเซียเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ประเทศ
เดียวในโลก เลนินก็ยังไม่วางใจที่จะเป็นห่วงถึงการแตกแยกกันระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์
ซึ่งเราจะเห็นได้จากสันนิบาตกรรมของเลนิน เพราะฉะนั้น จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่า ในขณะที่
ที่ฝ่ายสังคมนิยมมีถึง ๑๒ ประเทศ จะไม่เกิดการขัดแย้งกัน.

บทนำ

เนื่องจากจุดมุ่งหมายของวิทยานิพนธ์นี้คือการอธิบายถึงสาเหตุของความขัดแย้งระหว่างจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซีย ซึ่งเชื่อว่าจะมาจากความขัดแย้งในผลประโยชน์ของชาติ ซึ่งจำเป็นที่จะก่อให้เกิดนิยามคำว่าผลประโยชน์ของชาติ และแนวความคิดในวิทยานิพนธ์นี้

เซอร์วินสตัน เชอร์ชิลล์ ได้กล่าวไว้ในตอนสุดท้ายของหนังสือ "The second World War" ว่า "The Quarrels between nations or continent or combination of nations there will no doubt, continually be"

เราจะเห็นเป็นความจริงว่า การขัดแย้งกันระหว่างประเทศใดมีอยู่เสมอ ทำให้คิดไปว่าอะไร เป็นเหตุให้เกิดการขัดแย้ง คำตอบที่สั้นที่สุดก็ได้แก่การขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ของชาติปัญหาจึงเกิดต่อไปว่า อะไรคือผลประโยชน์ของชาติ คำตอบที่กว้างที่สุดก็ได้แก่คำพูดของ Morton A. Kaplan ได้กล่าวไว้ว่า

"The interest of a nation is to satisfy national need"

จากคำกล่าวนี้ เราจะเห็นว่าคำว่าผลประโยชน์ของชาติมีความหมายกว้างเหลือเกิน ครอบคลุมไปถึงทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนแปลงได้ เสมอแต่ก็เป็นความจริง เพราะทุกวันนี้บรรดาประเทศทั้งหลายที่นับทบาทกาการเมืองระหว่างประเทศอยู่เวทีของโลกนั้น คำเนิการไปตามความต้องการของคนทั้งสิ้น สหรัฐที่ดำเนินนโยบายทั้งระเบิดเวียคนามเหนือก็ดี ฝรั่งเศสรับรองจีนคอมมิวนิสต์ทั้ง ๆ ที่ตนยังเป็นสมาชิกใน สปอ. ก็คือ อังกฤษรับรองจีนคอมมิวนิสต์ก่อนใครทั้งหมดในฝ่ายประเทศเสรี ประชาธิปไตยก็ดี และรวมทั้งรัสเซียที่กำลังดำเนินนโยบายผ่อนคลายความตึงเครียด โดยร่วมกับฝ่ายตะวันตกคามสมควรนั้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นไปตามความต้องการของชาติทั้งสิ้น นั่นก็คือผลประโยชน์ของชาติที่เรากำลังพูดถึงนั่นเอง

อาจจะเป็นเพราะความหมายของคำว่า "ผลประโยชน์ของชาติ" มีความหมายกว้างเกินไป หรืออาจจะเป็นเพราะคำนี้เป็นที่เข้าใจกันดีแล้ว จึงเกือบจะไม่

๑. Winston S. Churchill, The second world War, Taiwan edition, 1960, P. 973
๒. Morton A. Kaplan, The System and Process in International Politics, U.S., Willy, 1957, P. 151

เหล่านั้นได้ เพราะมีประเทศสหรัฐอเมริกา และอังกฤษสนับสนุน รวมทั้งประชาชนในประเทศอาณานิคมต่างมีความต้องการที่จะปกครองตนเอง

ในเรื่องเกี่ยวกับความสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบกับส่วนใดส่วนเสียบของอังกฤษในการร่วมกับฝ่ายพันธมิตร ก็กับการสนับสนุนให้ประเทศอเมริกาเป็นเอกราชนั้น เราจะเห็นว่าการสนับสนุนให้ประเทศอาณานิคมเป็นเอกราชนั้นสำคัญกว่าส่วนใดส่วนเสียบในยุโรป

สำหรับเรื่องกำลังอำนาจนั้น เราจะเห็นว่าอังกฤษในสมัยนั้นมีกองทัพเรือที่เข้มแข็งที่สุดในโลก จึงไม่เป็นปัญหาเลยว่า กำลังความสามารถของอังกฤษจะไม่พอเพียงแก่การดำเนินการไปตามความมุ่งหมายของตน

ด้วยเหตุนี้ อังกฤษจึงมีความคิดเห็นไม่ตรงกับมหาอำนาจของยุโรปในสมัยนั้น อังกฤษจึงจำเป็นไปตามนโยบายของตน

เมื่อมีเงื่อนไข ๔ ประการมาสนับสนุน เราจะเห็นว่าแม้ว่าคำว่า "ผลประโยชน์ของชาติ" จะมีความกว้างเขิบงใด แต่เราก็มีขอบเขตพอที่จะทำให้เราเข้าใจได้ เพราะฉะนั้นถ้าจะตีความหมายของคำว่า "ผลประโยชน์ของชาติ" เราก็สามารถกล่าวได้ว่า "ผลประโยชน์คือส่วนใดส่วนเสียบของชาตินั้นที่คงอาศัยเวลา สถานะการณ์ ความสำคัญ และกำลังความสามารถของชาตินั้น ๆ เป็นเครื่องตัดสินใจ"

เราได้อรรถาธิบายแล้วว่า การขัดแย้งระหว่างจีนคอมมิวนิสต์ - รัสเซีย นั้นเป็นผลมาจากการตีความในลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยฝ่ายจีนคอมมิวนิสต์ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการผ่อนคลายของสถานะการณ์และการก้าวไปสู่คอมมิวนิสต์โดยทางสันติ แต่ถ้าวัดการศึกษาในละเอียดลงไปแล้ว เราจะเห็นว่าการตีความในลัทธิคอมมิวนิสต์ของจีนคอมมิวนิสต์และรัสเซีย นั้น สืบเนื่องมาจากการให้ความสำคัญในผลประโยชน์ของชาติกัน

ถ้าเรานำเงื่อนไข ๔ ประการ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น มาใช้เป็นหลักในการในการศึกษาพิจารณา เราจะเห็นว่า การขัดแย้งระหว่างจีนคอมมิวนิสต์-รัสเซีย นั้น ใคอย่างชัดเจนว่า เป็นการขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์

๑. เกี่ยวกับกาลเวลา เวลาที่ จีนคอมมิวนิสต์ได้ครอบครองแผ่นดินใหญ่ เป็นเวลาเพียง ๑๖ ปี ยังเป็นเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อของการพัฒนาประเทศให้ไปสู่ ความเจริญไปสู่คอมมิวนิสต์ จีนคอมมิวนิสต์จึงต้องเรียกร้องให้ประชาชนเสียสละ เพื่อพัฒนาประเทศบ้านเมือง เพราะจีนคอมมิวนิสต์ ขณะนี้ยังเป็นประเทศที่ล้าหลัง การในทางเศรษฐกิจจอบูมาก และการเรียกร้องให้ประชาชนเสียสละ ก็ได้แก่การ สร้างความตึงเครียดระหว่างประเทศ สนับสนุนให้มีการปฏิวัติ เพื่อให้สมความมุ่ง หมายในนโยบายภายใน

ส่วนรัสเซียเข้านั้น ได้ปฏิวัติมาเกือบ ๔๐ ปีแล้ว ประชาชนชาวรัสเซียได้เสีย สละในการพัฒนาประเทศมานานพอสมควร และรัสเซียก็กลายเป็นประเทศ มหาอำนาจโดยการเสียสละของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ และขณะนี้รัสเซียเป็น มหาอำนาจของโลกที่เทียบมาเทียบไม่แพ้สหรัฐอเมริกา ถึงเวลาแล้วที่รัสเซียจะต้องหยุด สร้างวิกฤตการณ์ให้ประชาชนได้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ประชาชนรัสเซียได้เสียสละ มานานแล้ว การไม่สร้างความตึงเครียดของโลกไม่ก่อให้เกิดรัสเซียของสูญเสีย คำแถลงมหาอำนาจ และผู้นำของค่ายคอมมิวนิสต์ ตรงกันข้ามรัสเซียกลับใจส่วนที่จะ เสียไปในการสร้างวิกฤตการณ์มาไว้กับการบำรุงภายในประเทศ

๒. เกี่ยวกับสถานการณ์ สถานการณ์ของโลกปัจจุบันได้ช่วยให้ จีนคอมมิวนิสต์ของสร้างความตึงเครียดขึ้น เพราะจีนคอมมิวนิสต์ ยังมีจีนคณะชาติ ซึ่งมีสหรัฐฯ สนับสนุนอยู่ เป็นศัตรูและจีนคอมมิวนิสต์ได้มีส่วนในการช่วยเหลือเวียดนาม เหนือ ขบวนการประเทศลาว และทั้งคำเป็นมาตรการในการต่อต้านจักรวรรดินิยม ซึ่งหมายถึงสหรัฐฯ ในการนี้ได้มีประเทศมากมายที่เห็นด้วยกับจีนคอมมิวนิสต์ จีนคอมมิวนิสต์ได้กลายเป็นผู้นำของประเทศเหล่านี้ในการต่อต้านจักรวรรดินิยม มากกว่ารัสเซีย ถ้าจีนคอมมิวนิสต์หยุดการสร้างวิกฤตการณ์ ฐานะความเป็นผู้นำ ของคนที่พยายามแข่งกับรัสเซีย เข็มก็พลอยตกไปด้วย

สถานการณ์อีกอย่างหนึ่ง คือจีนคอมมิวนิสต์มีผู้นำที่เหมือนสตาลินมาก เมฆาเข่งเป็นเผด็จการ เช่นเดียวกับสตาลิน บริวารของจีนคอมมิวนิสต์ เช่น เวียดนาม- เหนือ เกาหลีเหนือ ต้องอยู่ในบงการของจีนคอมมิวนิสต์

ส่วนรัสเซียนั้น หลังจากที่สหภาพโซเวียตล่มสลายลงแล้ว รัสเซียก็ไม่ได้มีโอกาสที่จะเป็นอิสรชนมากนักทุกทีจึงเป็นเหตุบังคับให้รัสเซียต้องผ่อนคลายการควบคุมลงไป คืบคลานไปทีละเล็กละน้อย ในความช่วยเหลือแก่ประเทศที่เป็นกลาง ผู้นำของรัสเซียได้เดินทางไปเยือนประเทศเป็นกลางทั้งหลายครั้ง มาตราการนี้เอง บอมนเป็นการแสดงถึงท่าทีของรัสเซียต่อสถานการณ์ของโลก

เป็นความจำเป็นที่กลุ่มสหประชาชาติจะโจมตีสหภาพโซเวียต เพื่อประโยชน์ในทางเปลี่ยนแปลงของรัสเซียถ้ารัสเซียไม่ทำเช่นนั้น รัสเซียไม่มีทางเลือกอื่นที่คิดว่านี้ให้โลกทราบ งานโจมตีสหภาพโซเวียต จึงเป็นงานใหญ่ที่พรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียที่จะต้องทำ และก็ประสบความสำเร็จเสียด้วย แต่ผลอันนี้ใคร่กระทบกระเทือนถึง नेताของจีนคอมมิวนิสต์ในสมัยนั้น นี่ก็เป็นสถานการณ์อีกอันหนึ่งที่ทำให้จีนคอมมิวนิสต์ไม่มีทางเลือกทางอื่นที่เท่ากับยื่นหมัดนโยบายการสร้างความถึง เครียดและสนับสนุนสหภาพโซเวียต

๓. เกี่ยวกับความสำคัญ ถ้าเราพิจารณาในแง่ความสำคัญของความต้องการของชาติทั้งหลายของรัสเซียแล้วเราจะเห็นว่า การผ่อนคลายความถึง เครียด เป็นความจำเป็นที่รัสเซียจะต้องดำเนินการก่อน เพราะตั้งแต่การปฏิวัติในปี ๑๙๑๗ เป็นต้นมา รัสเซียเต็มไปด้วยความถึง เครียดและวิกฤติกาล ประชาชนชาวรัสเซียเต็มไปด้วยความหวาดกลัว และไม่มีความสุข ซึ่งเราจะเห็นจากการดำเนินการเกษตรกรรมใหม่ของกลุ่มสหประชาชาติ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความสำคัญอย่างยิ่งที่รัสเซียจะต้องผ่อนคลายความถึง เครียดของสถานการณ์ของโลก โดบหันมาสนใจกับภาวะภายในประเทศ และการดำเนินนโยบายใหม่ของรัสเซียนี้ก็ไม่ได้หมายความว่ารัสเซียจะต้องเป็นมิตรกับสหรัฐฯ รัสเซียยังถือว่าสหรัฐฯ อเมริกายัง เป็นประเทศที่ต่างระบบกัน ยังเป็นจักรวรรดินิยม ซึ่งรัสเซียจะต้องทำลายให้หมดไป และในการนี้รัสเซียก็ได้เสี่ยงสนับสนุนในส่วนเกี่ยวกับนโยบายนี้อย่างมาก การผ่อนคลายความถึง เครียดของสถานการณ์ไม่ได้ทำให้รัสเซียต้องสูญเสียอำนาจแต่อย่างใดอย่างหนึ่งไป

แต่ทรศนะของจีนคอมมิวนิสต์เห็นความสำคัญนั้นตรงข้ามกับรัสเซีย เพราะ สถานะการณ์ทั้งหลายที่โลกกล่าวมาล้วนแต่ข้างตนไต่บังคับให้จีนคอมมิวนิสต์เห็นความสำคัญที่จะคงจำเป็นนโยบายสร้างควมตึงเครียด เพราะถ้าจีนคอมมิวนิสต์ไม่ทำเช่นนี้ จีนคอมมิวนิสต์ก็อยู่ไม่ได้ เพราะฐานะของจีนคอมมิวนิสต์ตั้งแต่คนมา ไม่ได้อยู่ในฐานะประเทศบริวารของรัสเซียเลย แต่กรงขามจีนคอมมิวนิสต์เป็นประเทศคอมมิวนิสต์ประเทศแรกที่มีฐานะเท่าเทียมกับรัสเซีย ประกอบกับจีนคณะชาติยังเป็นคู่แข่งทางการทูตและการเมืองที่สำคัญ จึงทำให้จีนคอมมิวนิสต์คงจำเป็นการขัดขวางจีนคณะชาติ และนั่นก็คือการประนามสหรัฐว่าเป็นผู้ก่อกองสงคราม นี่คือเหตุที่ทำให้จีนคอมมิวนิสต์คงจำเป็นนโยบายสร้างควมตึงเครียดและผลตามมาก็คือเป็นคู่แข่งชั้นกับรัสเซียในการที่จะเป็นหัวหน้าค่ายสังคมนิยมโดยปริยาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อขบวนการคอมมิวนิสต์ในเวียดนามและขบวนการประเทศลาวที่จีนคอมมิวนิสต์สนับสนุนอยู่นั้น ถ้าศึกทั้งสองแห่งนี้จีนคอมมิวนิสต์ประสบความสำเร็จ ก็เท่ากับแสดงให้เห็นว่า นโยบายของรัสเซียที่ว่าอู๋รวมกันโดยสันติของรัสเซียใช้ไม่ได้

๔. เกี่ยวกับความสามารถ เราจะเห็นว่าในขณะที่จีนคอมมิวนิสต์ได้เข้าครองแผ่นดินจีนใหม่ ๆ จีนคอมมิวนิสต์ยังไม่สนใจกิจการต่างประเทศเท่าใดนัก เพราะคนจะคงจัดการกับภายในของประเทศให้เรียบร้อยเสียก่อน ในขณะที่จีนคอมมิวนิสต์เขารวมสงครามเกาหลีนั้นก็ไม่ใ้หมายควมว่าจีนคอมมิวนิสต์มีกำลังความสามารถเพียงพอแล้ว แต่จีนคอมมิวนิสต์ทำไปเพื่อเกียรติภูมิของตนเอง และการกลองระหว่างสตาลินกับเมาเซอูง แต่อย่างไรก็ตาม จีนคอมมิวนิสต์ก็ไ้พัฒนาประเทศของตนอย่างรีบเร่ง และในปี ๑๙๕๖ ขณะที่ครูสซอฟเปลี่ยนนโยบายจากการสร้างสถานะการณ์ของโลกมาเป็นการผ่อนคลาบควมตึงเครียดนั้นไต่บังคับให้จีนคอมมิวนิสต์คงจำเป็นนโยบายตามลำพัง แทนที่จะเห็นควมกับรัสเซีย ทั้งนี้เพราะจีนคอมมิวนิสต์ยังมีความจำเป็นที่จะคงสร้างสถานะการณ์ เพราะการสร้างสถานะการณ์จะทำให้ประชาชนเสิบสละมากขึ้น จีนคอมมิวนิสต์ก็จะไ้ประสบความสำเร็จ

ก้าวหน้าไปถึงขั้นขณะนี้จีนคอมมิวนิสต์กำลังพอที่จะดำเนินนโยบายตามกลยุทธ์ของตนเอง ตามความต้องการของตนเอง

จากการที่โลกถาวมาแล้วทั้งหมด เราจะเห็นว่า การขัดแย้งระหว่างจีนคอมมิวนิสต์และรัสเซีย นั้น เป็นเรื่องของความต้องการของชาตินั้นก็คือ การที่ประเทศทั้งสองได้ประกาศเอาเรื่องของลัทธิมาอานิ่งนั้นทำให้อุณหภูมิของทั้งสองประเทศมีอุณหภูมิที่ขัดกัน เรื่องที่จริง ก็เป็นการขัดกันโดยผลประโยชน์นั่นเอง เพราะการที่ชาติโลกาภิวัตน์หนึ่งต้องการจะบรรลุสิ่งที่ตนปรารถนาอันสูงสุด ก็ต้องพยายามที่สนองความต้องการของชาตินั้นเอง

จริงอยู่ในโลกของฝ่ายคอมมิวนิสต์จะมีแนวทางและทฤษฎีของมาร์กซ์-เลนิน เป็นแนวทางปฏิบัติ และการขัดแย้งกันในเรื่องการศึกษาความของจีนคอมมิวนิสต์กับรัสเซีย น่าจะเป็นเรื่องของ Ideology เพราะแต่ละประเทศทางอ้อมมาร์กซ์ - เลนิน ทั้งนี้ แต่การดำเนินตามความคิดเห็นของตนเองนั้นเอง บอมแสดงถึงการมีส่วนได้ส่วนเสียของชาติโลกาภิวัตน์ และส่วนได้ส่วนเสียนี้เองก็คือ ผลประโยชน์ของชาติ